

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1879/07
23.10.2008. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Snežane Andrejević, predsednika veća, Spomenke Zarić, Sonje Brkić, Slađane Nakić-Momirović i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici tužilaca AA1 - AA6, koje sve zastupa AB, advokat, protiv tuženog BB, koga zastupa BA, advokat, radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, odlučujući o reviziji tužilaca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Užicu Gž.633/07 od 11.04.2007. godine, u sednici održanoj 23.10.2008. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Užicu Gž.633/07 od 11.04.2007. godine i presuda Opštinskog suda u Užicu P.967/06 od 15.01.2007. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Užicu P.967/06 od 15.01.2007. godine, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev kojim su tužioci tražili da se u odnosu na njih utvrdi da presuda na osnovu priznanja Opštinskog suda u Užicu P.255/04 od 19.04.2004. godine, ne proizvodi pravno dejstvo, što je tuženi dužan da prizna i trpi da se u postupku raspravljanja zaostavštine pred Opštinskim sudom u Užicu, kao zaostavština pok.PP bivše iz Užica, raspravi jedan stan na spratu porodične stambene zgrade postojeće u aa, koji se nalazi na kat.parceli vv KO GG, a koji se sastoji od tri sobe, predsoblja, kuhinje, kupatila, špajza i podruma, ukupne površine __ m2, dok su drugim stavom izreke tužioci obavezani da solidarno naknade tuženom troškove postupka u iznosu od 41.955,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Užicu Gž.633/07 od 11.04.2007. godine, odbijena je kao neosnovana žalba tužilaca i potvrđena je prvostepena presuda.

Protiv ove drugostepene presude, tužioci su blagovremeno izjavili reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu čl.399. Zakona o parničnom postupku - ZPP ("Sl.glasnik RS" br.125/04) i našao da je revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužioci su u predmetu Opštinskog suda u Užicu P.853/02 podneli tužbu protiv sada pokojne PP, supruge tuženog DD, radi isplate iznosa od 444.000,00 dinara. Ovaj parnični postupak je prekinut zbog smrti njihovog dužnika PP. Postupak raspravljanja zaostavštine PP je obustavljen pravnosnažnim rešenjem ostavinskog suda od 31.05.2004. godine, s obzirom da nema ni nepokretne ni pokretne imovine koja bi bila predmet njene zaostavštine. U predmetu Opštinskog suda P.255/04 PP je priznala tužbeni zahtev svog supruga DD, tužioca u tom predmetu, kojim je tražio da se utvrdi da je isključivi vlasnik stana u GG, zbog čega je 19.04.2004. godine u tom predmetu doneta presuda na osnovu priznanja. Posledica priznanja tužbenog zahteva je da PP u momentu smrti nije imala imovinu koja bi se mogla raspraviti u ostavinskom postupku i na kojoj bi se oglasili njeni naslednici, pa su tužioci, smatrajući da je PP izjavu o priznanju tužbenog zahteva svog supruga - ovde tuženog DD, dala da bi osujetila naplatu njihovog potraživanja iz navedenog predmeta P.853/02, pokrenuli parnicu radi pobijanja ovakve pravne radnje svog dužnika.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su tužbeni zahtev odbili smatrajući da nisu ispunjeni uslovi za pobijanje dužnikove pravne radnje zato što potraživanje tužilaca nije utvrđeno pravnosnažnom sudskom odlukom, da zbog toga potraživanje tužilaca nije dospelo, te da oni nemaju svojstvo poverioca u odnosu na suprugu tuženog kao dužnika, pa samim tim nisu ni aktivno legitimisani u ovoj parnici.

Osnovano se u reviziji tužilaca ukazuje da je zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno.

Svaki poverilac čije je potraživanje dospelo za isplatu i bez obzira kad je nastalo, može pobijati pravnu radnju svog dužnika koja je preduzeta na štetu poverioca, s tim da se smatra da je pravna radnja preduzeta na štetu poverioca ako usled njenog izvršenja dužnik nema dovoljno sredstava za ispunjenje poveriočevog potraživanja (član 280. stav 1. i stav 2. Zakona o obligacionim odnosima). Činjenica da potraživanje tužilaca u ovom slučaju nije utvrđeno pravnosnažnom sudskom presudom ne znači da to potraživanje nije dospelo, kao što to pogrešno zaključuju nižestepeni sudovi, niti da se tužioci i supruga tuženog ne nalaze u obligacionopravnom odnosu u kojem tužioci imaju svojstvo poverioca, a supruga tuženog svojstvo dužnika. Postojanje prava tužilaca na naplatu iznosa od 440.000,00 dinara od supruge tuženog jeste prethodno pitanje (član 12. ZPP) u ovoj parnici za pobijanje dužnikovih pravnih radnji. Zbog toga sud može ili sam rešiti to pitanje, s tim da odluka o prethodnom pitanju ima pravno dejstvo samo u ovoj parnici ili može da odredi prekid postupka u smislu čl.215. ZPP stav 1, s obzirom da o ovom prethodnom pitanju već teče parnica. Okolnost da je rešenjem suda u toj parnici postupak prekinut zbog smrti tužene ne znači da postupak ne može da se nastavi. I prema ranije važećem Zakonu o

prekinut zbog smrti tuženice ne znači da postupak ne može da se nastavi. I prema ranije važećem Zakonu o parničnom postupku koji je bio na snazi u vreme donošenja rešenja o prekidu (čl.215. stav 1.) a i prema sada važećem Zakonu o parničnom postupku (član 217. stav 1.) postupak koji je prekinut zbog smrti stranke nastaviće se kada naslednik ili staralac zaostavštine preuzme postupak ili kada ih sud na predlog protivne strane pozove da to učine. To znači da su tužioci u toj parnici ovlašćeni da traže nastavak postupka iz prekida, bez obzira što je ostavinski postupak iza smrti tužilje PP obustavljen. Smrću lica otvara se njegovo nasleđe, a naslednici stiču svojstvo naslednika. Nasleđivanje je, po svojoj pravnoj prirodi univerzalna sukcesija. Naslednik stupa u sve nasleđivanju podobne pravne odnose ostavioca. Ova univerzalna građanskopravna sukcesija dovodi do procesnopravne sukcesije u pogledu prenosivih prava. To znači da se naslednik ne može protiviti procesnoj sukcesiji, odnosno ne može odbiti da stupi u parnicu na mesto svog pravnog prethodnika. Naslednici u toj parnici tužene PP su lica koja su po zakonu pozvana na nasleđe, te oni imaju svojstvo njenih pravnih sledbenika, pa se ta parnica može okončati u odnosu na njih preobražajem (prerastanjem) postojećeg zahteva za činidbu (isplatu) u tužbeni zahtev za utvrđenje postojanja potraživanja tužilaca prema sada pokojnoj PP.

Zbog pogrešnog pravnog stanovišta da potraživanje tužilaca nije dospelo jer nije dokazano pravnosnažnom sudskom odlukom, prvostepeni sud nije ispitivao ni postojanje ostalih uslova za pobijanje dužnikovih pravnih radnji iz čl.280. - 285. Zakona o obligacionim odnosima, a što će u ponovnom postupku utvrditi, vodeći pri tom računa da predmet pobijanja može biti samo pravna radnja dužnika, a ne sudska presuda. Pošto otkloni nedostatke na koje je ukazano ovim rešenjem, prvostepeni sud će u ponovnom postupku doneti pravilnu i zakonitu odluku.

Iz iznetih razloga, Vrhovni sud je na osnovu čl.407. stav 2. ZPP, odlučio kao u izreci.

Predsednik veća-sudija

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

vg